

Motion till riksdagen 2024/25:3255

av Emma Nohrén m.fl. (MP)

med anledning av prop. 2024/25:24 Naturvårdshänsyn vid fiske i havet för att skydda Natura 2000-områden

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i lagtext förtydliga att regeringens förslag till utökat bemyndigande i 20 § fiskelagen även ska omfatta åtgärder utanför det skyddade område vars bevarandevärden ska säkerställas och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett utvidgat bemyndigande om att meddela föreskrifter med hänsyn till naturvården som avsevärt försvårar för fisket även måste utgå från en ekosystemansats och inte enbart bevarandemålen, som i många fall är otillräckliga, och tillkännager detta för regeringen.

Viktiga förslag saknas i propositionen

Miljöpartiet anser att ett generellt förbud mot bottentrålning bör införas, och noterar att regeringen trots beredningsunderlag inte lägger fram ett sådant förslag i föreliggande proposition utan avgränsar den till genomförande av artikel 6.2 och 6.3 i art- och habitatdirektivet. Parallellt med arbetet med denna proposition pågår ett mer omfattande utredningsarbete med en moderniserad fiskelag som ska redovisas den 29 november 2024. Vi förväntar oss att regeringen återkommer med ett bredare förslag om ett generellt förbud mot bottentrålning inom en snar framtid.

Regeringen lägger i propositionen fram ett förslag till ett utvidgat bemyndigande att föreskriva om naturvårdshänsyn vid fiske. Förslaget innebär att föreskrifter som beslutas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer avsevärt får försvåra för fisket i samband med att föreskrifter meddelas om vilken hänsyn som ska

tas till naturvården vid fiske. Regeringens förslag avgränsas till att endast omfatta Natura 2000-områden.

Vi utgår från att regeringen även i denna fråga inväntar utredningen om en översyn av fiskelagen, och vi förväntar oss att regeringen inom en snar framtid återkommer med förslag för hur även marina skyddade områden som inte är Natura 2000-områden ska omfattas av det utvidgade bemyndigandet. Förslag med den innebörden finns även i Miljömålsberedningens betänkande Havet och människan (SOU 2020:83).

Sverige missar EU:s mål om färdplan för förbud mot bottentrålning i marina skyddade områden

Samtidigt anser vi att det är under all kritik att regeringen ännu inte lämnat in en nationell färdplan om bl.a. förbud mot bottentrålning i marina skyddade områden, som kommissionen uppmanat medlemsländerna att inkomma med senast mars 2024. Även om alla detaljer inte är på plats för det svenska genomförandet av ett nationellt förbud mot bottentrålning har Sverige haft alla möjligheter att lämna åtminstone en avsiktsförklaring och redovisa de åtgärder man hittills vidtagit i form av regeringsuppdrag och utredningar, samt en tidsplan för arbetet framåt.

Utgå från en ekosystemansats i skyddet i stället för enbart bevarandemålen

Regeringens förslag till utvidgat bemyndigande att föreskriva om naturvårdshänsyn vid fiske tar sikte på att den livsmiljö eller de arter som avses att skyddas i ett område inte får försämras eller på ett betydande sätt försvåra bevarandet av arten/arterna i området. Tyvärr är dessa bevarandemål – de livsmiljöer och/eller arter som avses att skyddas – i de olika skyddade områdena i alltför stor utsträckning för svaga, för vagt formulerade eller inte uppdaterade i närtid. Bevarandemålen återspeglar därför i stor utsträckning inte det kritiska läget för havsmiljön. Om inte bevarandemålen uppdateras i närtid – vilket det är stor risk att de inte gör – riskerar regeringens förslag därför att leda till att adekvata åtgärder inte vidtas, och inte blir tillräckligt omfattande.

Miljöpartiet anser därför att ett utvidgat bemyndigande om att föreskriva naturvårdshänsyn vid fiske, enligt regeringens förslag, även måste utgå från en ekosystemansats, och inte enbart bevarandemålen, som i många fall är otillräckliga.

Åtgärder utanför det skyddade området

Regeringen konstaterar att artikel 6.2 i art- och habitatdirektivet olyckligt nog inte har tolkats som att medlemsstaterna har en skyldighet att vidta åtgärder även utanför de särskilda bevarandeområdena, för att säkra dessa bevarandeområdens särskilda värden. Det är heller inte möjligt att med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken reglera fiske utanför ett Natura 2000-område som kan påverka förhållandena inom området. Dessutom lyfter regeringen fram att regler som omfattar fiske som kan påverka miljön i ett Natura 2000-

område (miljöbalkens regler om Natura 2000-tillstånd) i praktiken sällan tillämpas på fiske.

Mot denna bakgrund anser Miljöpartiet att regeringen särskilt bör förtydliga i lagtext att förslaget till utökat bemyndigande att föreskriva om naturvårdshänsyn vid fiske även ska gälla fiske utanför det skyddade området i fråga.

Emma Nohrén (MP)

Linus Lakso (MP)

Katarina Luhr (MP)

Rebecka Le Moine (MP)

Elin Söderberg (MP)